

تحلیلی بر روند قیمت‌ها در دی‌ماه ۱۳۹۳

خلاصه مدیریتی

- تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل (نرخ تورم) ۱۶/۳ درصد بوده است. این نرخ در دوره مشابه سال قبل ۳۸/۴ درصد بود.
- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دی‌ماه سال ۱۳۹۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (نقطه به نقطه) ۱۵/۷ درصد افزایش یافت. این افزایش در دی‌ماه سال قبل ۲۸/۸ درصد بود.
- شاخص بهای تولیدکننده در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۵/۸ درصد و در دوره مشابه سال ۱۳۹۲ به میزان ۴۰/۳ درصد رشد داشت.
- تغییرات شاخص بهای تولیدکننده در دی‌ماه سال ۱۳۹۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (تغییرات نقطه به نقطه) ۱۲/۷ درصد و در دی‌ماه سال ۱۳۹۲ به میزان ۲۳/۱ درصد بود.
- شاخص بهای «کالا» و «خدمت» (گروه‌های اختصاصی تشکیل دهنده شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی) در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۳۹۳ به ترتیب به میزان ۱۳/۴ و ۲۰/۸ درصد و در دوره مشابه سال ۱۳۹۲ به ترتیب ۴۸/۷ و ۲۴/۹ درصد رشد داشته‌اند.
- در میان گروه‌های اصلی تشکیل دهنده شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۳۹۳، بیشترین رشد مربوط به گروه «بهداشت و درمان» با ۳۱/۸ درصد و کمترین تغییرات مختص به گروه «دخانیات» با ۴/۹- درصد بوده است.
- در دی‌ماه سال ۱۳۹۳ نسبت به ماه قبل گروه «بهداشت و درمان» با ۱/۳ درصد دارای بالاترین نرخ رشد در بین گروه‌های اصلی بود. در این ماه شاخص بهای گروه‌های «دخانیات» و «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» به ترتیب ۰/۳- و ۰/۲- نسبت به ماه قبل تغییر داشتند.
- در بین گروه‌های اصلی تشکیل دهنده شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، گروه‌های «بهداشت و درمان»، «تفریح و امور فرهنگی»، «حمل و نقل» و «رستوران و هتل» بیش از ۱۵/۷ درصد

(تغییرات نقطه به نقطه شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی) در دی ماه سال ۱۳۹۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشد قیمتی داشته‌اند.

۱- شاخص‌های قیمت

۱-۱- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

✓ متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در دوازده ماهه منتهی به دی ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل (نرخ تورم) به میزان ۱۶/۳ درصد افزایش یافت. این نرخ در دوره مشابه سال ۱۳۹۲ به میزان ۳۸/۴ درصد بود. جدول (۱) تغییرات این شاخص را در دوره‌های متفاوت نشان می‌دهد.

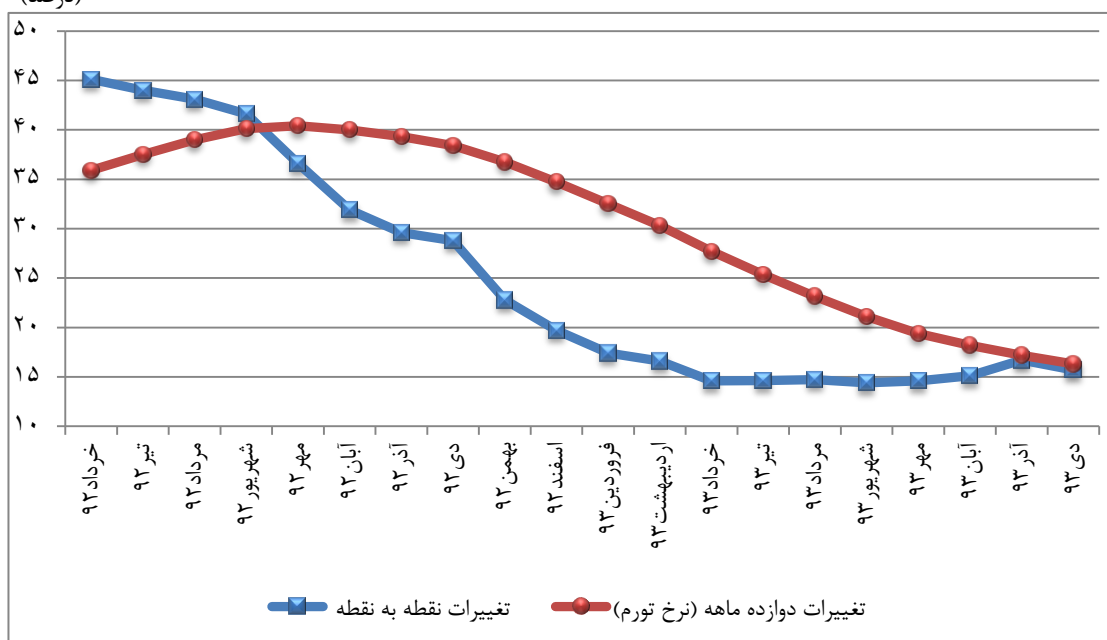
جدول ۱- درصد تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۳۹۰=۱۰۰) (درصد)

دی نسبت به ماه قبل		دی نسبت به دی سال قبل		متوسط دوازده ماهه منتهی به دی		تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰/۳	۱/۲	۱۵/۷	۲۸/۸	۱۶/۳	۳۸/۴	

✓ تغییرات نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی که از خرداد ماه سال ۱۳۹۱ (۲۱/۹ درصد) تا خردادماه سال ۱۳۹۲ روند صعودی داشت و به ۴۵/۱ درصد رسید، از تیرماه سال ۱۳۹۲ روند نزولی به خود گرفت و از ۴۴ درصد در این ماه به ۱۴/۶ درصد در خردادماه ۱۳۹۳ کاهش یافت. از خرداد تا مهرماه ۱۳۹۳، این شاخص وضعیت باثباتی را طی نموده است؛ اما از آبان ماه روند صعودی این تغییرات آغاز شد و در آذرماه ۱۳۹۳ با ۱/۶ واحد درصد افزایش نسبت به ماه قبل از آن به ۱۶/۷ درصد رسید. در دی ماه و با ثبات نسبی نرخ ارز، این شاخص به ۱۵/۷ درصد رسید که نسبت به ماه قبل از آن کاهش نشان می‌دهد. تغییرات مذکور نشان می‌دهد که اگرچه انتظارات برای کاهش نرخ تورم همچنان پابرجاست اما از شتاب حرکت نزولی نرخ تورم کاسته شده است.

نمودار (۱) نرخ تورم ماهانه و تغییرات نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی طی سال‌های ۹۳-۱۳۹۲ نسبت به دوره‌های مشابه قبل را نشان می‌دهد.

نمودار ۱- نرخ‌های تورم (تغییرات دوازده‌ماهه منتهی به هرماه) و تغییرات نقطه به نقطه (هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل) (درصد)

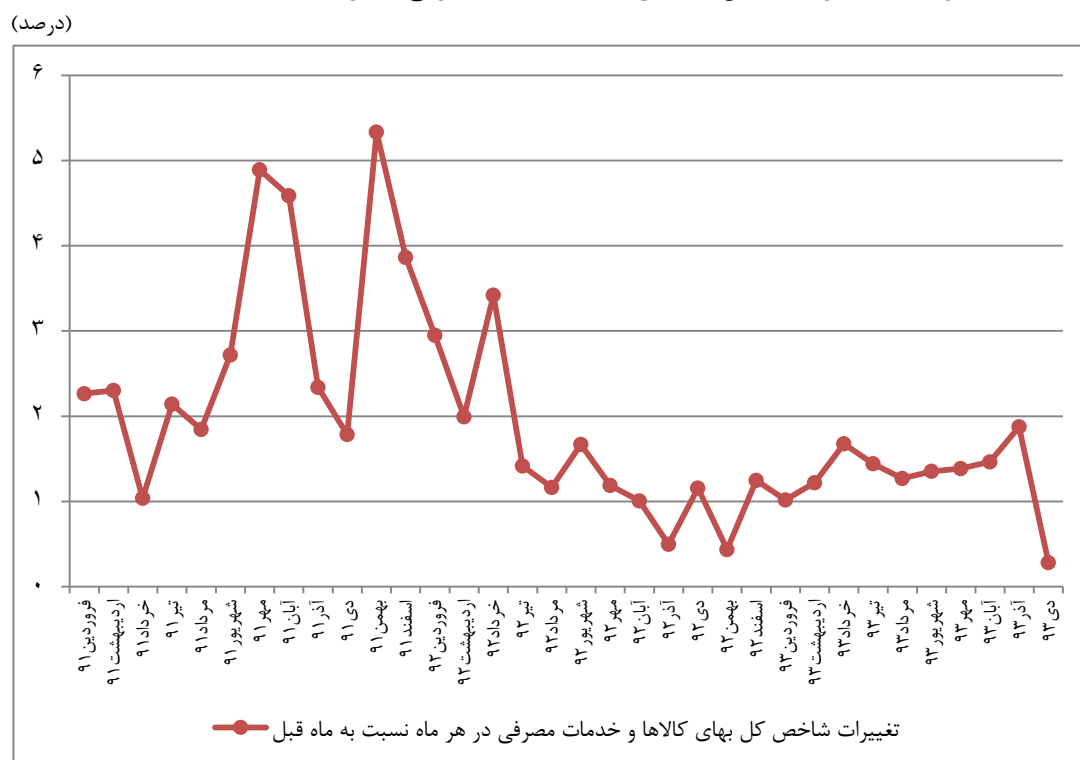

✓ تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل در سال ۱۳۹۱ بین ۱ تا ۵/۳ درصد و میانگین ۲/۹ درصد بود. میانگین نرخ در نیمه اول و دوم سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۲/۱ و ۳/۸ درصد بود که نشانگر تکانه‌های شدیدتر این شاخص در نیمه دوم سال ۱۳۹۱ است، به طوری که بیشترین درصد تغییر نسبت به ماه قبل مربوط به بهمن‌ماه سال ۱۳۹۱ (۵/۳ درصد) بود. این نرخ در سال ۱۳۹۲ بین ۰/۴ تا ۳/۴ درصد و در کل سال ۱۳۹۲ به طور میانگین ۱/۵ درصد در نوسان بود. این نرخ در نیمه اول و دوم سال ۱۳۹۲ به طور متوسط ۲/۱ و ۰/۹ درصد نوسان داشت که نشانگر تغییرات کمتر شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ است، به طوری که کمترین درصد تغییر نسبت به ماه قبل مربوط به بهمن‌ماه سال ۱۳۹۲ (۰/۴ درصد) بود. تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل در نیمه اول سال ۱۳۹۳ بین ۱ تا ۱/۷ درصد و میانگین ۱/۳ درصد بوده است. این نرخ در مهرماه ۱۳۹۳ به ۱/۴ درصد، در آبان ماه به ۱/۵ درصد، در آذرماه به ۱/۹ درصد و در دی‌ماه به ۰/۳ درصد رسید. به طور کلی نرخ مذکور از تیرماه ۱۳۹۲ تا آذرماه ۱۳۹۳ در حالت باثباتی قرار گرفته و نوسانات آن محدود به ۰/۴ تا ۱/۷ درصد بوده است؛ اما این نرخ در آذرماه ۱۳۹۳ با ۱/۹ درصد رشد بیشترین افزایش را نسبت به ماه قبل طی هجده ماه اخیر نشان داد. در ادامه، شاخص مذکور در دی‌ماه تنها ۰/۳ درصد افزایش داشت که

می‌تواند نشانگر ادامه‌دار بودن روند نزولی نرخ تورم در ماه آتی باشد. عملکرد مذکور در دی‌ماه، کمترین تغییر ماه به ماه قبل شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی از مردادماه ۱۳۹۰ بوده است.

نمودار (۲) تغییرات شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل را نشان می‌دهد.

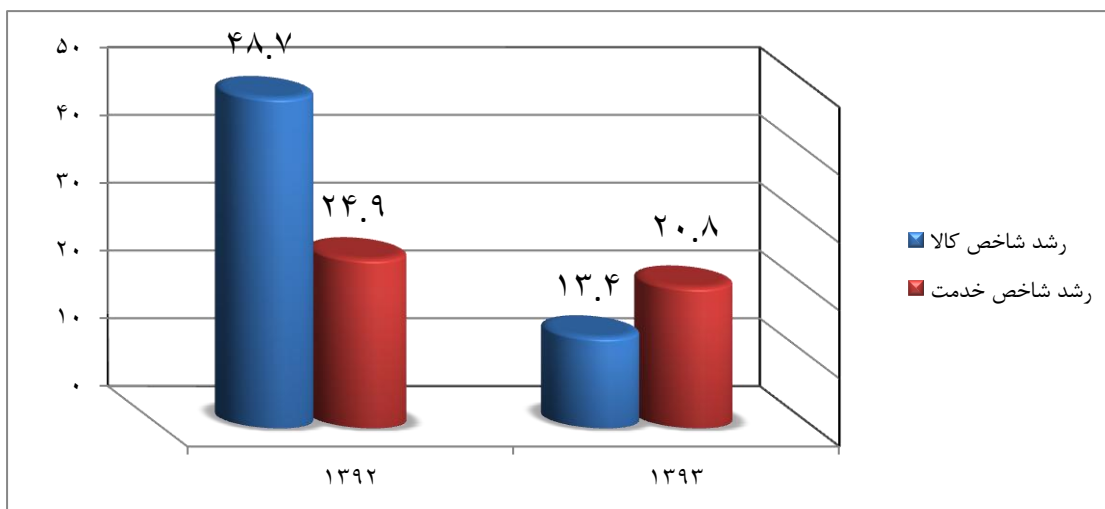
نمودار ۲- تغییرات شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در هر ماه نسبت به ماه قبل

✓ شاخص بهای «کالا» و «خدمت» (گروه‌های اختصاصی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی) در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۳۹۳ به ترتیب به میزان ۱۳/۴ و ۲۰/۸ درصد و در دوره مشابه سال ۱۳۹۲ به ترتیب ۴۸/۷ و ۲۴/۹ درصد رشد داشته‌اند.

نمودار (۳) رشد شاخص بهای «کالا» و «خدمت» در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ را نشان می‌دهد.

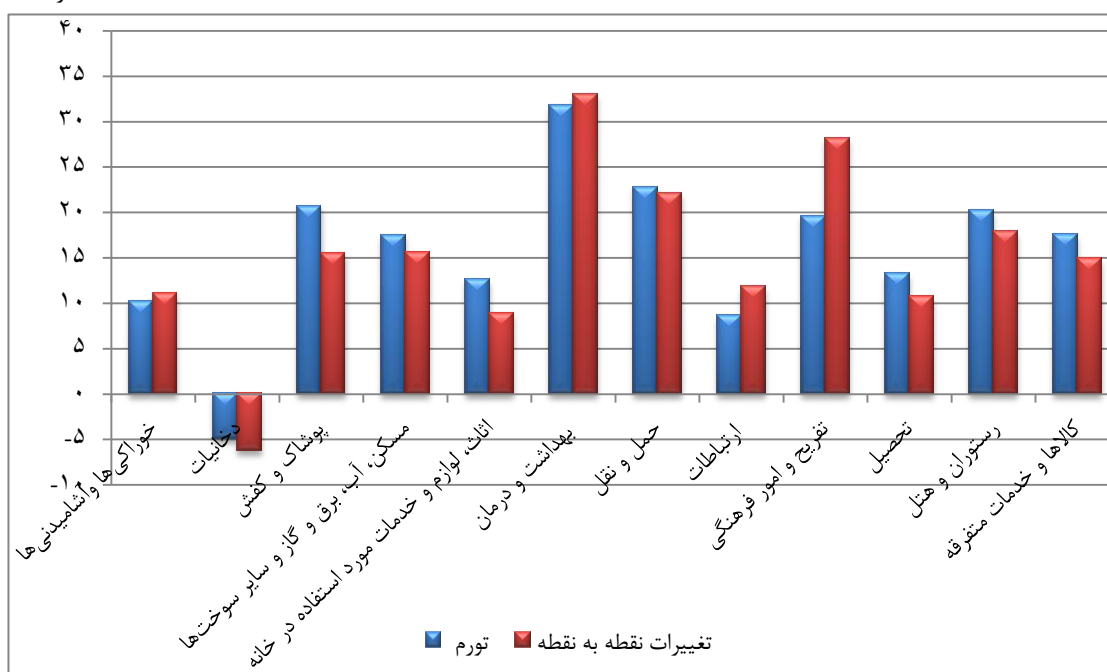
نمودار ۳- مقایسه رشد شاخص‌های کالا و خدمات در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

✓ در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی، بیشترین رشد را در دوره دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳، گروه «بهداشت و درمان» با ۳۱/۸ درصد داشته و گروه‌های «حمل و نقل» با ۲۲/۸ درصد، «پوشاک و کفش» با ۲۰/۷ درصد، «رستوران و هتل» با ۲۰/۲ درصد و «تفریح و امور فرهنگی» با ۱۹/۶ درصد در رده‌های بعدی بیشترین میزان رشد قیمتی در این دوره قرار گرفته‌اند. در مدت مذکور گروه «دخانیات» با ۴/۹ درصد کاهش همراه بود. نمودار (۵) نرخ تورم و تغییرات نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک گروه‌های اصلی در دی‌ماه سال ۱۳۹۳ را نشان می‌دهد.

نمودار ۴- مقایسه نرخ تورم و تغییرات نقطه به نقطه در گروه‌های اصلی در دی‌ماه سال ۱۳۹۳

(درصد)

۲-۱ - شاخص بهای تولیدکننده

✓ متوسط شاخص بهای تولید کننده در دوازده ماهه منتهی به دی ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۵/۸ درصد افزایش یافت. تغییرات مذکور در دوره مشابه سال قبل ۴۰/۳ درصد بود. جدول (۲) تغییرات این شاخص را در دوره‌های متفاوت نشان می‌دهد.

جدول ۲- درصد تغییرات شاخص بهای تولید کننده (۱۳۹۰=۱۰۰) (درصد)

دی نسبت به ماه قبل		دی نسبت به دی سال قبل		متوسط دوازده ماهه منتهی به دی		تغییرات شاخص بهای تولید کننده
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۰/۰	۰/۴	۱۲/۷	۲۳/۱	۱۵/۸	۴۰/۳	

✓ در بین گروه‌های اختصاصی تشکیل دهنده شاخص بهای تولیدکننده، «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری»، «صنعت» و «خدمات» به ترتیب ۱۷/۴، ۱۰/۷ و ۲۵/۲ درصد در دوازده‌ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش یافته‌اند. نرخ رشد این گروه‌ها در دوره مشابه سال قبل به ترتیب ۴۶/۲، ۴۳/۸ و ۳۰/۲ درصد بوده است (جدول ۳ پیوست).

۳-۱ - شاخص بهای کالاهای صادراتی

✓ متوسط شاخص بهای کالاهای صادراتی در دوازده ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳/۰ درصد کاهش یافت. شاخص مذکور در دوره مشابه سال قبل ۴۷/۴ درصد افزایش یافته بود. جدول (۳) تغییرات این شاخص را در دوره‌های متفاوت نشان می‌دهد.

جدول ۳- درصد تغییرات شاخص قیمت صادراتی (۱۳۹۰=۱۰۰) (درصد)

دی نسبت به ماه قبل		دی نسبت به دی سال قبل		متوسط دوازده ماهه منتهی به دی		تغییرات شاخص بهای کالاهای صادراتی
۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
-۱/۴	۳/۲	۶/۰	-۸/۲	-۳/۰	۴۷/۴	

✓ در دوازده ماهه منتهی به دی ۱۳۹۳ تنها سه گروه «انواع کفش»، «مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آن‌ها» و «محصولات معدنی» دارای رشدهای مثبت به ترتیب ۳۰/۲، ۳/۳ و ۰/۵ درصد بوده‌اند. در این دوره گروه «مواد نسجی و مصنوعات از این مواد» بدون تغییر و سایر گروه‌ها رشد منفی را تجربه کرده‌اند. بیشترین رشد منفی در بین گروه‌های اصلی به گروه‌های «ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی»، «وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری» و «مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ» به ترتیب با ۱۴/۳، ۱۱/۸ و ۱۱/۷ درصد اختصاص داشت. در مدت مذکور گروه اختصاصی «محصولات پتروشیمی» با ۱/۰ درصد کاهش همراه بوده است. (جدول ۴ پیوست).

۲- جمع‌بندی

✓ بررسی تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی طی دوره دوازده ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال گذشته حاکی از رشد ۱۶/۳ درصدی است. اجزای این شاخص یعنی شاخص بهای «کالا» و «خدمت» نیز در این دوره هرکدام به ترتیب ۱۳/۴ و ۲۰/۸ درصد رشد را نشان می‌دهند. در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی، بیشترین رشد را در دوره دوازده ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳، گروه «بهداشت و درمان» با ۳۱/۸ درصد داشته و گروه‌های «حمل و نقل» با ۲۲/۸ درصد، «پوشاک و کفش» با ۲۰/۷ درصد، «رستوران و هتل» با ۲۰/۲ درصد و «تفریح و امور فرهنگی» با ۱۹/۶ درصد در رده‌های بعدی بیشترین میزان رشد قیمتی در این دوره قرار گرفته‌اند. کمترین رشد قیمتی هم مربوط به گروه «دخانیات» با ۴/۹- درصد بود.

✓ شاخص بهای تولیدکننده در دوازده ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۱۵/۸ درصد رشد داشته است. در بین گروه‌های اختصاصی تشکیل‌دهنده شاخص بهای تولیدکننده، «کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری»، «صنعت» و «خدمات» به ترتیب ۱۷/۴، ۱۰/۷ و ۲۵/۲ درصد در دوازده ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش یافته‌اند.

✓ متوسط شاخص بهای کالاهای صادراتی در دوازده ماهه منتهی به دی‌ماه ۱۳۹۳ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳/۰ درصد کاهش یافت. در دوازده ماهه منتهی به دی ۱۳۹۳ تنها سه گروه «انواع کفش»، «مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آن‌ها» و «محصولات معدنی» دارای رشدهای مثبت به ترتیب ۳۰/۲، ۳/۳ و ۰/۵ درصد بوده‌اند، گروه «مواد نسجی و مصنوعات از این مواد» بدون تغییر و سایر گروه‌ها رشد منفی را

تجربه کرده‌اند. بیشترین رشد منفی در بین گروه‌های اصلی به گروه‌های «ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی»، «وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری» و «مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ» به ترتیب با ۱۴/۳، ۱۱/۸ و ۱۱/۷ درصد اختصاص داشت. در مدت مذکور گروه اختصاصی «محصولات پتروشیمی» با ۱/۰ درصد کاهش همراه بوده است.